

Walvisvaart Krimpen aan de Lek 1714-1786

Er zijn diverse herinneringen in ons dorp aan de Walvisvaart. Op de kerk geen haan, maar een Walvis, in de kerk houtsnijwerken. Het doophek is gemaakt omstreeks 1735. Het is een uit eikenhout gesneden monument dat de herinnering aan de zeilende walvisvaart levend houdt. Het bestaat uit vijf bewerkte panelen. Het meest rechtse paneel vertolkt een fragment uit de geschiedenis. Ingelijst in een schelp, het schutssymbool van de zeevaart, zien we drie zeilende walvisschepen, twee bemande vangvloepen en enkele spuitende walvissen. Onder de schelp staat: 'De Groenlandse Visserij'. Het meest linkse paneel toont het wapen van Krimpen aan de Lek, drie liggende wassenaars, halve manen. In het paneel staat 'Crimpen op de Lecq'. De drie middenpanelen vertellen over de families Van Holst, Van Barnevelt en Van der Geer. Martinus van Barnevelt behoorde met de familie Van de Geer en Van Holst tot de belangrijkste aandeelhouders van de walvisvaart.

Ook zijn er walvisvaarders begraven in Krimpen aan de Lek, de grafzerken uit de tijd zijn te vinden op de Algemene begraafplaats aan de Molenweg, zoals commandeur Hogerzeyl en reder Van Holst. Verder zijn er veel straatnamen die verwijzen naar de walvisvaart, zoals Kakebeen, Straat Davis, Groenland, enz. Zelfs de sporthal heeft de naam Walvis.

In het streekmuseum is een ijzeren harpoen die opgegraven in 1943 is aan het Middelland.

Jaaroverzichten strandingen Cetacea 1942 t/m 1951 A,B. van Deirse

In Maart 1949 vond Dr R.Boomkens te Krimpen aan de Lek, in zijn tuin spittend, een mooie tand van een potvis, *Physeter macrocephalus*, ruim 13 cm lang, aan de basis afgezaagd, zodat hij zeker 14 cm lang was oorspronkelijk. Het fraaie exemplaar heeft aan de punt, kroon, een zeer typisch slijtvlak; aan de basis zijn sporen te zien van de tang waarmee de tand indertijd uit de onderkaak werd getrokken. Ik ontving deze tand ten geschenke. Hij is zeker van de moderne walvisvaart afkomstig.

Pas is er nog een beeld geplaatst op de rotonde N210, afslag Krimpen aan de Lek N..., ook hier de herinnering aan de walvisvangst in de vorm van een jongen met een harpoen.

Rederij Van Holst

Veel gegevens komen uit scheepsjournalen uit die tijd.

De walvisvaart in Krimpen aan Lek speelde van 1714-1786. In een periode van 73 jaar kon er 3 jaar niet uitgevaren worden vanwege de vierde Engelse oorlog.

De reder Van Holst had van 1714-1742 commandeurs uit Krimpen aan de Lek. Ook de bemanningsleden (ongeveer 40 per schip) kwamen uit de omgeving van Maas en Lek. Later na 1742 kwamen ze uit Duitsland en Denemarken.

Niet helemaal duidelijk is waar de schepen vandaan vertrokken. Waarschijnlijk was de winterlegplaats Krimpen aan de Lek bij het Middelland en vertrek vanuit Rotterdam en later na 1742 vanuit Amsterdam. De schepen waren maanden onderweg

Rederij van Holst meer dan 80 expedities naar de wateren bij Spitsbergen en Groenland. De Krimpenaren wisten tijdens deze expedities ruim 250 walvissen te vangen